

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۲۶

شماره: ۱۴/۹۲۱۸/ص

پیوست: دارد

تشخیص اصالت نامه

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

باسمه تعالی

سرمایه گذاری برای تولید

رؤسای محترم تشکل های اقتصادی وابسته به اتاق ایران

با سلام؛

احتراماً تصویب نامه شماره ۱۱۱۱۸۴/ت ۶۴۷۰۶ ه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۱۳ ریاست جمهوری درخصوص تعیین سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره های ارزش کشور، جهت استحضار به پیوست ایفاد می گردد. خواهشمنداست دستور فرمائید موضوع را به نحو مقتضی به اعضای محترم تشکل اطلاع رسانی نمایند.

سید جواد زمانی
معاون امور استان ها و تشکل

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

وزارت صنعت، معدن و تجارت

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۴/۶/۲۷ به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری دستگاه‌های ذی ربط و به استناد بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ تصویب کرد:

سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می‌گردد و دستگاه‌های مقرر در سند موظف به اجرای اقدامات مربوط هستند.

محمد رضا عارف

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت‌های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، معاونت‌های رئیس جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.

(۲۰۲۸۵۳۳۰)

۱۱۱۱۸۴

شماره / ت ۶۴۷۰۶ هـ

تاریخ

۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور

۱- مقدمه:

سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور به استناد بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، چارچوبی کلان و جامع برای پیشرفت صنعتی ایران در افق برنامه هفتم پیشرفت است که در راستای تحقق فرمایشات رهبر معظم انقلاب اسلامی در بهمن ماه سال ۱۴۰۰، مبنی بر ضرورت تدوین نقشه راهبردی صنعت به‌منظور مدیریت، هدایت، نظارت و حمایت از تولید ملی، طراحی شده است. هدف اصلی این سند، ترسیم خطوط راهبردی مشخص و ارائه مأموریت‌های محوری در حل ابرچالش‌های درونی و بیرونی بخش صنعت و همچنین بهره‌گیری از استعدادها و فرصت‌های بی‌شمار کشور است تا ضمن تقویت زیربناهای صنعتی، به بهبود کیفیت و ارتقای زنجیره‌های ارزش در صنایع مختلف کشور کمک نماید. این سند با هدف ایجاد انسجام سیاستی برای پیشرفت صنعتی کشور، هم‌افزایی میان بخش‌های مختلف اقتصادی با بخش صنعت در سطوح کلان، بخشی و بنگاهی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های نوآوری و فناوری و ارتقای جایگاه تولیدات داخلی در بازارهای منطقه‌ای و جهانی تهیه شده است تا بتواند ضمن پاسخگویی به نیازهای اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی کشور بر نقش محوری و توان بخش‌های غیردولتی و خصوصی در رفع ابرچالش‌های موجود و تبدیل آن به فرصت‌های نوآورانه اقدام کند و زمینه تحقق جهش صنعتی کشور و توسعه اقتصادی متوازن را نه تنها برای دوران برنامه هفتم پیشرفت بلکه برای پیشرفت و اقتدار بلندمدت اقتصاد ایران نیز فراهم آورد.

۲- تعاریف: در این سند، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- سند: سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور.

۲- **پیشرفت صنعتی:** دستیابی به تحول در بخش صنعت که بتواند بستر ساز رشد اقتصادی پایدار در کشور شود. این پیشرفت باید چالش‌هایی مانند توسعه نامتوازن صنعتی، محدودیت‌های رقابت‌پذیری و دیگر ابرچالش‌های کلیدی را برطرف کند و از سوی دیگر، فرصت‌های موجود و آینده را به‌گونه‌ای اثربخش شناسایی و بهره‌برداری نماید تا منجر به ارتقای جایگاه صنعتی و اقتصادی کشور شود.

۳- **صنایع کارخانه‌ای:** عملیات تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد و قطعات و تبدیل آن‌ها به کالاها و مواد فراوری شده یا تکمیل شده و یا انجام خدمات در قالب یک بنگاه اقتصادی - صنعتی. گروه‌بندی آیسیک ۴ (ISIC4) متداول‌ترین نوع طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی بین‌المللی است که بخش بزرگی از آن به صنعت - ساخت اختصاص دارد.

۴- **زنجیره ارزش:** مجموعه عملیات زنجیروار در یک صنعت در سطوح محلی، ملی، منطقه‌ای و

بین‌المللی، برای خلق ارزش.

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴
تاریخ ۱۳۰۴ / ۷ / ۳
تاریخ ۱۳۰۴ / ۷ / ۳

۵- چالش: مشکلات پیچیده، نظام مند و در سطح جامعه (عمومی) هستند که لزوماً راه حل های واضح و تک بعدی ندارند.

۶- راهبرد صنعتی: به مجموعه ای از اقدامات و سیاست های صنعتی هماهنگ به شرح زیر اطلاق می شود:
الف - سیاست های عمودی (متمرکز بر رشته فعالیت های اولویت دار، فناوری ها، مکان ها یا مأموریت های خاص در راستای اهداف سند)

ب - سیاست های افقی (در راستای برخورداری همه بخش های اقتصادی).

پ - مداخلات دولت در طرف عرضه (با هدف ایجاد انگیزه در بخش ها و فعالیت های خاص).

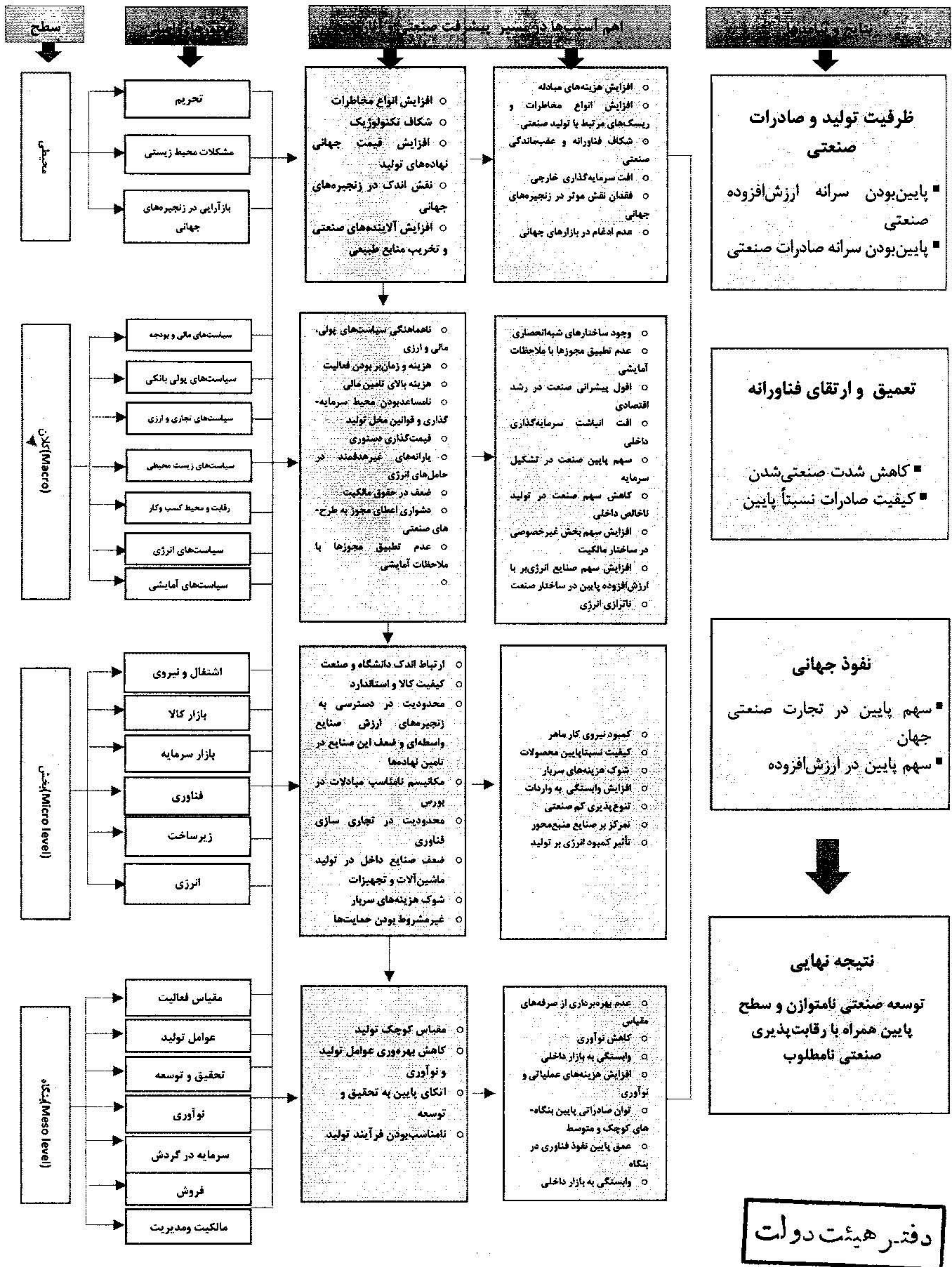
ت - مداخلات دولت در طرف تقاضا (با هدف ایجاد فرصت های بازار جدید یا گسترش بازارهای موجود).

۷- کارگروه: کارگروه هماهنگی و اجرایی سازی سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره های ارزش کشور موضوع بند (۱۳) این سند.

۸- سند بخشی رشته فعالیت های اولویت دار: سندی که مبتنی بر راهبردها، سیاست ها و مأموریت های مشخص شده در این سند، در بخش / رشته فعالیت های اولویت دار سند تدوین و در کارگروه به تصویب می رسد.

دفتر هیئت دولت

۳- آسیب‌شناسی تولید صنعتی در ایران

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۹۱۸۴
تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۶
تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

موضوع	حوزه	سیاست	دستگاه اصلی	دستگاه همکار
	تحقیق و توسعه	حمایت از فناوری‌های بزرگ مقیاس دارای سرریز بالا به بنگاه‌های صنعتی حمایت از تحقیقات کاربردی و طرح‌های دانش‌بنیان در صنایع	معاونت علمی، فناوری و دانش‌بنیان رئیس‌جمهور	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، نفت، نیرو سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	زیرساخت فناوری	توسعه سکوها و نهادهای پشتیبان نوآوری و فناوری به‌ویژه فناوری‌های دیجیتال در سطح رشته صنعت‌ها تسهیل حضور و استقرار شرکت‌های پیشروی خارجی در حوزه فناوری تدوین استانداردهای ملی و بین‌المللی برای تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های نسل چهارم	معاونت علمی، فناوری دانش - بنیان رئیس‌جمهور	وزارت صنعت، معدن و تجارت
پایداری و تاب‌آوری	محیط زیست	اعمال عوارض مالیات برای تولید آلاینده‌های زیست‌محیطی و مشوق‌های کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی	وزارت صنعت، معدن و تجارت	سازمان حفاظت محیط زیست
	تکنانه‌های بیرونی (تحریم، شوک فناورانه و غیره)	بالا بردن تاب‌آوری زنجیره ارزش از طریق شناسایی زنجیره‌های تحریم‌پذیر و تلاش برای ساخت داخل توسط سازمان‌های توسعه‌ای تأمین پایدار مواد اولیه و نیم‌ساخته مورد نیاز بخش صنعت از طریق تعامل با سایر کشورها تقویت فرایندهای یادگیری و توسعه قابلیت‌های فناورانه در رشته فعالیت‌های اولویت‌دار برگزیده صنعتی	وزارت امور خارجه وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت امور اقتصادی و دارایی وزارت راه و شهرسازی سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	شبکه‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی	ایجاد توافقات منطقه‌ای و جهانی به‌منظور جذب سرمایه‌گذاری خارجی اصلاح نقایص قانونی و سیاستی سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی متناسب با توسعه شبکه‌های ارزش منطقه‌ای صنعت توسعه زیرساخت‌های تجاری، ترانزیت و حمل و نقل بین‌المللی انعقاد توافقات تجاری - اقتصادی منطقه‌ای برای شکل‌دادن به شبکه‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی با مشارکت بنگاه‌های کشور	وزارت امور خارجه وزارت امور اقتصادی و دارایی وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت راه و شهرسازی سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	سرمایه انسانی	حمایت از جذب نخبگان ایرانی خارج از کشور ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای شاغلان صنعت آموزش خلاقیت و نوآوری و درک صنعتی از دوره‌های پیش‌دبستانی و آموزش عمومی ارتقای کیفی مهارت‌های حرفه‌ای شاغلین بخش صنعت در قالب الگوی سه‌جانبه دولت - بخش خصوصی - دانشگاه توسعه نهادهای آموزش مهارتی در حوزه‌های مرتبط با انقلاب صنعتی چهارم	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری وزارت آموزش و پرورش	وزارت صنعت، معدن و تجارت سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
فرآگیری	افزایش همکاری‌های صنعتی	حمایت از شرکت‌های بزرگ برای رقابت منطقه‌ای و جهانی اتصال بنگاه‌های کوچک و متوسط به بنگاه‌های بزرگ تقویت رقابت و کاهش انحصار توسعه خوشه‌های صنعتی بر مبنای تکالیف بند «ح» ماده (۴۸) گسترش همکاری‌های بین‌المللی برای انتقال فناوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران شورای ملی رقابت سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / ت ۶۴۷۰۶ هـ
تاریخ ۱۳۷۷/۷/۱۴

۴- نقاط ضعف، قوت، فرصت و تهدید در پیشرفت صنعتی

نقاط قوت بخش صنعت
۱- رتبه نخست در منابع گازی و رتبه چهارم منابع نفتی در جهان. ۲- برخورداری از ۱۵ درصد از ذخایر معدنی شناخته شده جهانی. ۳- جایگاه نهم معادن سنگ آهن جهان (۲٪) دو درصد ذخایر ۴- رتبه چهارم جهانی از منظر تنوع محصولات کشاورزی ۵- افزایش تعداد فارغ التحصیلان رشته‌های فنی و مهندسی ۶- رتبه ۲۸ ایران از منظر اندازه بازار خارجی از میان ۱۴۴ کشور جهان ۷- برخورداری از ۳۰ هزار بنگاه کوچک، متوسط و بزرگ ۸- برخورداری از بیش از ۷۰۰ شهرک صنعتی فعال
نقاط ضعف بخش صنعت (چالش درونی)
۱- تمرکز بر زنجیره‌های با ارزش افزوده پایین ۲- تنوع محدود در ساختار صنعتی ۳- عقب ماندگی صنعتی (سهم پایین صنایع پیشرفته در تولید و صادرات صنعتی) ۴- مشارکت پایین در زنجیره‌های ارزش صنعتی جهانی و منطقه‌ای ۵- عدم توسعه زنجیره ارزش در صنایع وابسته به منابع طبیعی و کاهش توان خلق ارزش افزوده تولیدات صنعتی ۶- سهم بالای رشته فعالیت‌های با فناوری پایین از ارزش افزوده و صادرات صنعتی ۷- بهره‌وری پایین نیروی کار صنعتی و کاهش توان اشتغالزایی بخش صنعت و خدمات متصل به آن ۸- تمرکزگرایی در توسعه صنعتی و عدم توسعه متوازن صنعت در مناطق مختلف کشور ۹- کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و محدودیت در ساختارهای آموزشی و پژوهشی در حمایت از پیشرفت صنعتی ۱۰- شکل‌گیری مقیاس صنعتی کوچک و عدم بهره‌مندی از صرفه‌های ناشی از مقیاس ۱۱- ضعف صنایع واسطه‌ای در سازماندهی شبکه تامین صنعتی ۱۲- آمادگی پایین فناوریانه و وابستگی بالا به واردات و تجهیزات در بخش صنعت ۱۳- ضعف ابزارهای جذب سرمایه‌های خرد و کوچک در حمایت از پروژه‌های صنعتی ۱۴- فقدان ساختارهای مشترک برای توسعه برند ملی و کنسرسیوم‌های صادراتی ۱۵- وابستگی بالای بنگاه‌های صنعتی به تسهیلات بانکی کوتاه‌مدت و نبود تنوع ابزارهای مالی برای پروژه‌های توسعه‌ای
نقاط فرصت بخش صنعت
۱- رشد زیست‌بوم استارت‌آپی و دانش‌بنیان و وجود نیروی انسانی متخصص و جوان ۲- ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های قابل توجه در تولید صنعتی ۳- برخورداری از منابع غنی طبیعی (مواد معدنی، فلزات اساسی و نفت و گاز) ۴- ظرفیت‌های طبیعی ایران برای تولید انرژی‌های تجدیدپذیر ۵- موقعیت ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک ایران در منطقه و همکاری با سایر کشورها
نقاط تهدید بخش صنعت (چالش بیرونی)
۱- خروج سرمایه‌های صنعتی به دلیل ناپایداری اقتصاد کلان و جذابیت بخش‌های غیرمولد در جذب منابع مالی ۲- ناهماهنگی سیاست‌های کلان از جمله سیاست‌های پولی، مالی، ارزی و تجاری در تحقق پیشرفت صنعتی ۳- حمایت‌های غیرمشروط و تمرکز بنگاه‌های کشور به بازار داخلی و کم‌توجهی به توان رقابت‌پذیری و صادرات ۴- وجود مخاطرات و تنش‌های بین‌المللی و منطقه‌ای همچون تحریم و جنگ ۵- افول انباشت سرمایه در صنعت و جذابیت بخش‌های غیرمولد در جذب منابع ۶- ناترازی انرژی؛ افزایش فشار ناشی از محدودیت‌های ناشی از دسترسی به انرژی (برق و گاز) ۷- بحران آب و تامین امنیت غذایی ۸- تنش‌های فزاینده زیست‌محیطی ۹- کمبود ظرفیت زیرساخت‌های لجستیکی در پشتیبانی از تولید ۱۰- تداوم شرایط تولید زیر ظرفیت به واسطه رکود صنعتی و کمبود تقاضای جهانی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۱۱۱۸۴

شماره ات ۶۴۷۰۶ هـ

تاریخ ۱۴۰۴/۷/۲۳

۱۳- چارچوب نهادی و اجرایی سند:

۱- به منظور نظارت و تسهیل فرآیندهای مندرج در سند و تصویب پیشنهادهای لازم با رعایت قوانین و مقررات مربوط کارگروه هماهنگی و اجرایی سازی سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور متشکل از وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس کارگروه)، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، وزیر جهاد کشاورزی، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور و رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تشکیل می‌شود. مصوبات این کارگروه در چهارچوب قوانین پس از تصویب هیئت وزیران لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره - دبیرخانه کارگروه، وزارت صنعت، معدن و تجارت خواهد بود.

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت و سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد مکلفند:

الف- مبتنی بر راهبردها، سیاست‌ها و مأموریت‌های مشخص شده در این سند، «سند بخشی رشته فعالیت‌های اولویت‌دار» را ظرف شش ماه برای تصویب به کارگروه ارائه دهد. لازم است چارچوب سند بخشی متضمن بخش‌های زیر باشد:

الف - تبیین وضع موجود و آسیب‌شناسی.

ب- خطوط راهبردی.

پ- شاخص‌های کمی.

ت- سیاست‌های اجرایی و برنامه اقدام متناسب با راهبردهای سند.

ث- تعیین طرح (پروژه)‌های پیشران دولتی و اولویت‌دار غیردولتی.

ج- برنامه تقسیم کار ملی.

چ- الزامات اجرای «سند بخشی رشته فعالیت‌های اولویت‌دار صنعتی» (زیرساخت‌ها/منابع مالی و منابع

بودجه‌ای)

۳- متناسب با الزامات، تکالیف و سیاست‌های افقی مندرج در بند (۱۲) این سند، دستگاه‌های

اجرایی در بازه زمانی شش ماهه پس از ابلاغ این سند و در هماهنگی با سیاست‌های سند بخشی، سازوکارهای اجرایی در خصوص سیاست‌های افقی را به کارگروه جهت بررسی و تصویب در کارگروه و هیئت وزیران ارسال نمایند.

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / ت ۶۴۷۰۶ هـ
تاریخ
۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

۵- اهداف کلان:

اهداف کلان سند بر اساس چالش‌های موجود و همچنین اصول مصرح در بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، به شرح جدول زیر است:

ناظر به چالش	ناظر به اهداف کلان
از تمرکز بر زنجیره‌های با ارزش افزوده پایین	به توسعه زنجیره‌های ارزش و افزایش عمق ساخت داخل
از تنوع محدود در ساختار صنعتی	به توسعه تولیدات متنوع، رقابت‌پذیر و صادرات‌محور
از عقب‌ماندگی صنعتی (سهم پایین صنایع پیشرفته در تولید و صادرات صنعتی)	به ارتقای جایگاه جهانی با افزایش صادرات محصولات دانش‌بنیان و گسترش فناوری‌های نوین
از ناترازی انرژی	به استقرار صنایع سبز، ارتقای بهره‌وری انرژی و استفاده از منابع تجدیدپذیر
از بحران آب و تأمین امنیت غذایی	به کشاورزی صنعتی و افزایش بهره‌وری آب
از تنش‌های فزاینده زیست‌محیطی	به کاهش آثار مخرب صنعتی شدن و استقرار اقتصاد چرخشی

۶- چشم انداز سند:

تبدیل ایران به کشوری تأثیرگذار در زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای در بخش / رشته فعالیت‌های صنعتی دارای مزیت و اولویت‌دار

۷- خطوط کلی راهبردی حاکم بر سند:

دراجرای بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ و با توجه به تأکید رهبر معظم انقلاب بر تدوین نقشه راهبردی صنعت، خطوط کلی راهبردی حاکم بر سند به شرح زیر تعیین می‌شود:

- ۱- رعایت معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن؛
- ۲- کاهش خام‌فروشی و توسعه زنجیره‌های ارزش اولویت‌دار؛
- ۳- تحرک بخشی صادرات، انتشار فناوری‌های نوین و تکیه بر مزیت‌ها و اولویت‌های کشور؛
- ۴- ارتقای ارزش افزوده، تنوع بخشی و حضور در زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای؛
- ۵- افزایش تاب‌آوری و پایداری در مواجهه با تحولات جهانی و منطقه‌ای؛
- ۶- تقویت نقش سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هدایتگری، تسهیلگری و نظارت دولت در رفع موانع پیشرفت صنعتی؛

- ۷- توسعه نوآوری، هوشمندسازی و همگرایی رقومی؛
- ۸- ارتقای رقابت‌پذیری و شکل‌گیری واحدهای بزرگ مقیاس و خوشه‌های صنعتی؛
- ۹- تقویت سرمایه انسانی و بهبود شاخص‌های رفاه؛
- ۱۰- ارتقای زنجیره‌های ارزش و افزایش سهم صنعت در رشد اقتصادی؛
- ۱۱- افزایش مشارکت بخش غیردولتی و آحاد مردم در پیشرفت صنعتی؛
- ۱۲- رعایت ملاحظات زیست‌محیطی، توسعه صنایع سبز و ارتقای بهره‌وری انرژی؛
- ۱۳- تقویت فرهنگ صنعتی و تقویت برند ملی.

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۹۹۱۸۴
تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳
تاریخ ۱۳۰۶ / ۶ / ۶۶ هـ

۸- الگوی مورد استفاده در سند (راهبرد صنعتی مأموریت محور)

الگوی مورد استفاده در این سند، راهبرد صنعتی مأموریت محور است. در این راستا، مأموریت‌هایی برای رفع چالش‌ها بر اساس اهداف کلان در بخش پنجم و ضمن بهره‌گیری از مهم‌ترین فرصت‌های کشور، زمینه مشارکت عمومی - خصوصی و همکاری‌های بین‌سازمانی در جهت پیشرفت صنعتی کشور را با تأکید بر نقش‌آفرینی بخش‌های غیردولتی و خصوصی و رشته‌فعالیت‌های مختلف در زمان‌بندی معین فراهم می‌آورد. بخش‌های اصلی راهبرد صنعتی مأموریت محور عبارت است از:

- ۱- تعیین مأموریت‌ها متناسب با چالش‌های موجود.
- ۲- تعیین بخش‌ها و رشته صنعت‌های اولویت‌دار متناسب با مأموریت‌ها.
- ۳- تعیین سیاست‌های حمایتی و پروژه‌ها برای تحقق مأموریت‌ها.

۹- مأموریت‌ها:

- به منظور ایجاد زیست‌بومی پویا و پایدار برای رفع چالش‌های اقتصادی و صنعتی با بهره‌گیری از فرصت‌های موجود در کشور، این سند بر انجام مأموریت‌های زیر تمرکز دارد:
- ۱- توسعه زنجیره ارزش و افزایش ارزش‌آوری با تأکید بر صنایع معدنی و نفت پایه.
 - ۲- متنوع‌سازی ساختار صنعتی با تأکید بر صنایع کارخانه‌ای با فناوری متوسط.
 - ۳- توسعه صنایع و فناوری‌های پیشرفته با تمرکز بر پنجره‌های فرصت و تقاضای فناورانه داخلی.
 - ۴- رسوخ فناوری در بخش کشاورزی و صنایع غذایی.
 - ۵- افزایش بهره‌وری انرژی در راستای کاهش ناترازی انرژی.
 - ۶- توسعه صنایع سبز و بازیافت به منظور کاهش تنش‌های زیست محیطی.

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / ت ۶۴۷۰۶ هـ
تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

۱۰- رشته صنعت ها/بخش های اولویت دار، اهداف کلی و راهبردها متناسب با مأموریت های سند به شرح جداول زیر است:

مأموریت اول: توسعه زنجیره ارزش و افزایش ارزآوری با تاکید بر صنایع معدنی و نفت پایه			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
معدن و فلزات اساسی	توسعه زنجیره ارزش معدنی با محوریت توسعه اکتشافات و ارتقای فناوری	توسعه اکتشاف در معادن	آزادسازی پهنه ها از انحصار دولتی سرمایه گذاری در فناوری های ژئوفیزیکی و ژئوشیمیایی کاهش ریسک سرمایه گذاری در حوزه اکتشاف
		ارتقای استخراج و فراوری مواد معدنی	نوسازی و بهینه سازی زنجیره استخراج و فراوری با تمرکز بر فناوری های پیشرفته سرمایه گذاری در فناوری های پیشرفته فراوری و استخراج
		توسعه صنایع معدنی با تاکید بر زنجیره مس و عناصر نادر خاکی	ساماندهی مجوزها و فرایندهای معدنی و صنایع معدنی تنوع بخشی به روش های تامین مواد اولیه صنایع از محل بازیافت، قراضه، باطله ها، ذخایر کم عیار، از محل جایگزینی و تنوع بخشی مواد معدنی توسعه ظرفیتهای بخش خصوصی در فعالیتهای معدنی
صنایع	تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر و توسعه زنجیره ارزش	پرهیز از خام فروشی و تقویت توان ارزش زایی در حلقه های تولید	تکمیل خلأهای زنجیره ارزش داخلی توسعه صادرات محور با ارزش افزوده بالاتر حمایت های هدمند و مشروط در راستای ارتقای نوسازی و ارتقای فناوری واحدهای پتروشیمی
پایین دست نفت، گاز و پتروشیمی		تحول در ساختار نهادی و راهبری صنعت	تشکیل نهاد تنظیم گر بخشی و ایجاد هماهنگی در بخش های مختلف زنجیره
		توسعه زیرساخت ها و فناوری در صنعت پتروشیمی	توسعه مراکز تحقیقاتی تخصصی در جهت افزایش قابلیت های فناورانه در صنعت پتروشیمی تقویت همکاری های بین المللی در زمینه انتقال فناوری و نوآوری حمایت از جذب سرمایه گذاری خارجی و داخلی

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / ت ۶۴۷۰۶ هـ
تاریخ ۱۴۰۳/۷/۱۴

مأموریت دوم. متنوع سازی ساختار صنعتی با تاکید بر صنایع کارخانه ای با فناوری متوسط			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
لوازم خانگی	توسعه تولیدات هوشمند و سبز با	افزایش عمق ساخت داخل و کاهش وابستگی به واردات	ایجاد و تقویت برندهای شاخص ملی با هدف توسعه صادرات توسعه خوشه های صنعتی و تقویت زنجیره تأمین داخلی قطعات بازنگری در تعرفه های وارداتی لوازم خانگی در جهت توسعه صادرات
	محوریت افزایش عمق ساخت داخل و جذب فناوری	تقویت رقابت پذیری داخلی و خارجی	توسعه مراکز تحقیق و توسعه و طراحی لوازم خانگی هوشمند و کم مصرف بهره گیری از ظرفیت های همکاری های بین المللی مشترک با هدف انتقال فناوری تشکیل شرکت های مدیریت صادراتی و کنسرسیوم های صادراتی با برند واحد ساخت ایران
نساجی و پوشاک	تمرکز بر توسعه برندهای بزرگ و توسعه صادرات	بهره گیری از صرفه های مقیاس	توسعه خوشه های صنعتی و ایجاد زنجیره تأمین یکپارچه ادغام و تملک شرکت های کوچک و متوسط مقیاس
		توسعه بازارهای داخلی و صادراتی و گسترش برندهای داخلی	گسترش همکاری های تجاری با کشورهای منتخب از طریق موافقت نامه های دوجانبه و چندجانبه برای تأمین مواد اولیه همکاری با برندهای خارجی و تولید مشترک رقابت پذیر تشکیل کنسرسیوم های صادراتی با برند واحد "ساخت ایران" افزایش تنوع در ترکیب سبد و مقاصد صادراتی ایجاد مراکز طراحی در اتصال به مراکز طراحی معتبر بین المللی
		ایجاد و توسعه زیست بوم نوآوری	افزایش ظرفیت های تولید با استفاده از فناوری های مدرن سرمایه گذاری در تحقیق و توسعه
خودرو و قطعه سازی خودرو	توسعه برند داخلی در صنعت خودروسازی مبتنی بر رقابت پذیری بین المللی	اصلاح ساختار مالی / اقتصادی شرکت های خودروساز	بهره گیری از تنظیم قیمت به جای قیمت گذاری دستوری واگذاری تصدی گری صنعت خودرو به بخش خصوصی از طریق اجرای کامل اصل ۴۴
		افزایش تولید و عمق ساخت داخل	ادغام و تملک قطعه سازان کوچک برای ایجاد واحدهای بزرگ مقیاس
		بهبود کیفیت و رقابت پذیری خودروهای تولیدی	تقویت زیست بوم نوآوری با مشارکت شتاب دهنده های فناوری انطباق با استانداردهای جهانی از طریق دریافت گواهینامه های ایمنی و زیست محیطی
		سرمایه گذاری مشترک در گسترش زیرساخت های تولید و تحقیق و توسعه و انتقال فناوری های نوین	تولید و صادرات محصول مشترک در قالب مشارکت های راهبردی با سایر کشورها در زنجیره ارزش تقویت زیست بوم نوآوری و فناوری از طریق ایجاد هم افزایی با سایر کشورها
ماشین سازی	ارتقای تولید و توانمندی در	توانمندسازی واحدهای تولیدی ماشین سازی	افزایش ظرفیت تولید و به روز رسانی فناوری های تولید توسعه ماشین آلات تخصصی در حوزه های نفت، گاز و کشاورزی تمرکز بر تولید تجهیزات تخصصی برای صنایع اولویت دار نوسازی ماشین آلات خطوط تولید (صنایع اولویت دار) در راستای تحریک تقاضا تقویت زنجیره تأمین از طریق خوشه سازی منطقه ای و تشکیل کنسرسیوم ماشین سازان

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۹۹۹۸۴

شماره / ت ۶۴۷۰۶ هـ

تاریخ

۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

مأموریت دوم. متنوع سازی ساختار صنعتی با تاکید بر صنایع کارخانه ای با فناوری متوسط			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
	صنعت	توسعه ابزارهای تأمین مالی نوین،	حمایت از ایجاد نهادهای تأمین مالی و ایجاد ساختار بیمه ای برای کاهش ریسک سرمایه گذاری و تضمین تولید ماشین آلات و تجهیزات بومی
	ماشین سازی	تضمین بانکی و بیمه ای	
		توسعه بازار داخلی و خارجی	تسهیل فرایند صادرات و اصلاح مقررات و دستورالعمل ها گسترش مشارکت های بین المللی با تأکید بر تولید و تحقیق و توسعه مشترک و انتقال فناوری
صنایع فراساحلی	تقویت اقتصاد	افزایش توان ساخت داخل و	نوسازی ناوگان دریایی
	دریامحور و	تبدیل ایران به مرکز تعمیرات و	مدیریت پسماندهای خطرناک و بازیافت کشتی
	گسترش زنجیره	اوراق کشتی در منطقه	نوسازی زیرساخت های تعمیراتی و توسعه خدمات مرتبط با تعمیرات و اوراق کشتی
	ارزش بازار داخلی	خلیج فارس	تولید تجهیزات دریایی راهبردی
خدمات فنی - مهندسی	تقویت جایگاه	توسعه صادرات خدمات فنی و	توسعه صادرات خدمات فنی - مهندسی با بهره گیری از ظرفیت پیمان های دوجانبه یا چندجانبه
	ایران در بازارهای بین المللی	مهندسی	نظیر اوراسیا، شانگهای و بریکس حمایت از صدور بیمه نامه و تضمین به نام صادرکننده خدمات انتقال دانش فنی، طراحی، مهندسی و پیمانکاری برای صادرکنندگان به کشورهای هدف صادراتی

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / ۱۳۰۶۴۷۰۶ هـ

تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

مأموریت سوم. توسعه صنایع و فناوری های پیشرفته با تمرکز بر پنجره های فرصت و تقاضای فناورانه داخلی			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
تجهیزات پزشکی	ارتقای جایگاه ایران	افزایش توان رقابتی و تولید داخلی	تقویت زیرساخت های تولید و ارتقای فناوری و نوآوری در تولید تجهیزات پزشکی سرمایه گذاری در تحقیق و توسعه تقویت زنجیره تأمین داخلی و توسعه صنایع بالادستی (کاهش وابستگی به واردات مواد اولیه) حمایت از تحریک تقاضای داخلی حمایت های هدفمند و مشروط (ارزی، تعرفه ای و ...) در راستای ارتقای فناوری و افزایش صادرات
	تولید و صادرات تجهیزات پزشکی	توسعه صادرات تجهیزات پزشکی به بازارهای خارجی	حمایت از ثبت پتنت در بازارهای هدف استاندارد سازی تجهیزات پزشکی در سطح منطقه ای و ایجاد توافق منطقه ای در کشورهای همسایه توسعه برندهای ایرانی با کیفیت رقابتی و قیمت مناسب برای جذب بازارهای جهانی
تولید نرم افزارها، پلتفرم های فناوری های پیشرو و ماشین های هوشمند	توسعه زیرساخت های فناوری و اقتصاد دیجیتال	گذار از اقتصاد سنتی به دیجیتال	گسترش مراکز انقلاب صنعتی چهارم جهت الگوسازی و هدایت گذار از اقتصاد سنتی به دیجیتال بازتنظیم سیاست ها برای حمایت از افزایش ظرفیت جذب و دیجیتالی شدن صنایع
	فناوری و اقتصاد دیجیتال	تقویت رقابت پذیری	پیوستن به کنوانسیون های بین المللی حوزه اقتصاد دیجیتال اصلاح نظام ثبت اختراع و حمایت از تولید محصولات صنعتی بر پایه پتنت های مراکز داخل افزایش همکاری های بین المللی در زمینه تحقیق و توسعه و اتصال به شبکه های بین المللی توسعه خوشه سازی و استفاده از ظرفیت های مقیاس
	تقویت خودکفایی و رقابت پذیری با تأکید بر نوآوری، تحقیق و توسعه، و ارتقای استانداردهای کیفیت در تولید دارو	توسعه زنجیره ارزش تولید و ارتقای رقابت پذیری	سرمایه گذاری در تولید مواد مؤثره دارویی و تجهیزات مورد نیاز در صنعت داروسازی تقویت تحقیق و توسعه و ارتقای همکاری بین دانشگاه ها، مراکز تحقیقاتی و صنعت بازسازی و نوسازی صنایع داروسازی برای ارتقای کیفیت محصولات و افزایش رقابت پذیری
میکروالکترونیک	توسعه زنجیره راهبردی میکروالکترونیک با تمرکز بر طراحی تراشه	ایجاد زیست بوم تحقیق و توسعه پیشرفته در صنعت میکروالکترونیک با تمرکز بر طراحی تراشه های مبتنی بر فناوری های نوین	توسعه زنجیره ارزش طراحی تراشه و تمرکز بر طراحی تراشه های پرکاربرد تجاری سازی و صادرات طراحی تراشه از طریق مشارکت در پروژه های بین المللی ایجاد دسترسی پایدار به Fab خارجی سرمایه گذاری و توسعه معادن و صنایع مرتبط با تولید مواد اولیه میکروالکترونیک

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / ت ۶۴۷۰۶ هـ
تاریخ
۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

مأموریت چهارم: رسوخ فناوری در بخش کشاورزی و صنایع غذایی			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
کشاورزی و امنیت غذایی	توسعه صنایع تبدیلی کشاورزی	افزایش سهم محصولات کشاورزی فراوری شده	توسعه کشت و صنعت های بزرگ با فناوری های بهره وری آب توسعه فناوری و نوآوری در کشاورزی اصلاح نظام توزیع و بازاری رسانی
صنایع غذایی	توسعه صادرات و تقویت برند ایرانی	تقویت کیفیت محصولات و توسعه برند	وضع استانداردهای دقیق و مطابق با آخرین استانداردهای جهانی حمایت از ایجاد مراکز فرمولاسیون و تولید نوآورانه محصول تقویت برندهای ایرانی و افزایش اعتبار جهانی محصولات
		تقویت و بهبود همکاری های بین بنگاهی و افزایش قدرت رقابت پذیری	ادغام و تملک بنگاه های کوچک و متوسط جهت ایجاد بنگاه های بزرگ تر و بهره گیری از صرفه های مقیاس حمایت از جذب سرمایه گذاری خارجی و انتقال فناوری از طریق همکاری های بین بنگاهی
		توسعه و گسترش صادرات و روابط تجاری بین المللی	جایک سازی زنجیره تأمین از طریق عقد توافقات تجاری بلندمدت با تأمین کنندگان بزرگ جهانی و منطقه ای برای تضمین تأمین به موقع مواد اولیه با قیمت مناسب ارتقای توان تولیدی بنگاه ها برای هم پیوندی به زنجیره های ارزش منطقه ای و جهانی

مأموریت پنجم: افزایش بهره وری انرژی در راستای کاهش ناترازی انرژی			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
انرژی	افزایش بهره وری در مصرف انرژی و رفع ناترازی انرژی	کاهش مصرف انرژی در صنایع و بهینه سازی تقاضا	تدوین استانداردهای ملی برای کاهش مصرف انرژی در صنایع و نظارت بر رعایت آنها هوشمندسازی تجهیزات سرمایش و گرمایش و تجهیزات تولیدی انرژی بر در صنایع بازنگری در توسعه صنایع کشور مبتنی بر تنوع بخشی به سبد مصرف انرژی اصلاح سیاست های قیمتی و غیر قیمتی در صنایع انرژی بر
		مشارکت صنایع در کاهش مصرف انرژی سایر بخش ها	مشارکت صنایع در مدیریت تقاضا در ساعات اوج مصرف و توسعه بازار صرفه جویی
		توسعه صنایع مرتبط با انرژی های تجدیدپذیر و بهبود ناترازی انرژی	داخلی سازی تجهیزات نیروگاه های تجدیدپذیر توسعه صنایع انرژی نو مانند پیل های خورشیدی و کالاهای کم مصرف،
		مشارکت در افزایش عرضه انرژی	سرمایه گذاری در میادین کوچک گازی و طرح های جمع آوری گازهای همراه به منظور افزایش ظرفیت تولید یا تاکید بر صنایع انرژی بر توسعه ذخیره سازی گاز طبیعی در مخازن روزمینی سرمایه گذاری در تبدیل نیروگاه های گاز به سیکل ترکیبی

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / ت ۶۴۷۰۶ هـ
تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۳

مأموریت ششم: توسعه صنایع سبز و بازیافت به منظور کاهش تنش های زیست محیطی			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
بازیافت	توسعه صنعت بازیافت به منظور کاهش فشارهای فزاینده بر محیط زیست	ایجاد زیست بوم یکپارچه و نوآورانه در صنعت بازیافت	کاهش انحصار و تقویت رقابت در صنعت بازیافت تقویت همکاری های بین المللی در راستای انتقال فناوری و جذب سرمایه گذاری خارجی حمایت از شرکت های بازیافت و استارت آپ ها برای توسعه زیرساخت های جدید و استفاده از فناوری های نوین در فرایندهای بازیافت

۱۱- اهداف کمی:

اهداف کمی این سند منطبق بر سنجه های عملکردی ماده (۲) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ تعیین می شود:

سنجه عملکردی	رشد متوسط سالانه
رشد بهره وری کل عوامل تولید	(۲,۸٪) درصد (سهم ۳۵ درصدی در تأمین رشد اقتصادی)
رشد بخش صنعت	(۸,۵٪) درصد
رشد بخش معدن	(۱۳٪) درصد
رشد صادرات غیرنفتی	(۲۳٪) درصد

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / ۱۳۰۶ / ۱۴۰۴ هـ

تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

۱۲- الزامات، تکالیف و سیاست‌های افقی دستگاه‌های اجرایی

به منظور اجرایی شدن راهبردها و سیاست‌های رشته فعالیت‌ها و بخش‌های اولویت‌دار و مأموریت‌های مندرج در این سند در مسیر پیشرفت صنعتی و بهره‌گیری از فرصت‌های پیشرو، الزامات، تکالیف و سیاست‌های افقی دستگاه‌های اجرایی به شرح جدول زیر تعیین می‌گردد:

موضوع	حوزه	سیاست	دستگاه اصلی	دستگاه همکار
اقتصادی	تعرفه بیمه و مالیات	اصلاح نظام تعرفه‌ای در صنایع اولویت‌دار بازنگری و تسهیل نظام مالیاتی و بیمه‌ای متناسب با صنعت	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی	سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	بازار کار و ارتقای بهره‌وری	بازنگری در قانون کار (یا نحوه اجرای آن) در راستای افزایش بهره‌وری نیروی کار فعال‌سازی ظرفیت‌های بلااستفاده در واحدهای صنعتی	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وزارت صنعت، معدن و تجارت	سازمان استاندارد ملی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	ارز	حمایت از واردات در مقابل صادرات توسط بنگاه‌های اقتصادی حمایت از کاهش پیمان سپاری ارزی رشته فعالیت‌های اولویت‌دار	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی	سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	اعتبار	تأمین مالی افزایش سرمایه صندوق‌های حمایتی و ضمانتی در حوزه تولید و سرمایه‌گذاری تعریف و اتمام پروژه‌های زیر ساختی مرتبط با پیشرفت صنعتی (موارد زیرساختی چون آموزش، سلامت، مسکن، حمل و نقل و ارتباطات)	وزارت صنعت، معدن و تجارت	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
	تأمین مالی	توسعه فعالیت شبکه بانکی در داخل و خارج از کشور ایجاد نهاد ارتقای سرمایه‌گذاری متنوع‌سازی منابع مالی برای تقویت اهداف پیشرفت صنعتی ایجاد و توسعه نظام تأمین مالی زنجیره ارزش برای رشته صنعت‌های منتخب	سازمان برنامه و بودجه کشور بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی
	نظام بانکی	هدایت اعتبارات بانکی به صنایع اولویت‌دار توسعه بانکداری تخصصی در بخش صنعت (تأمین مالی تخصصی)	وزارت امور اقتصادی و دارایی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	وزارت صنعت، معدن و تجارت
	توزیع درآمد	بهبود توزیع درآمد بین عوامل در زنجیره تولید تا مصرف در راستای تکالیف بند (۸) ماده (۱۱۹) قانون برنامه: اصلاح نظام توزیع برای سهم بری براساس ارزش افزوده ایجاد شده در زنجیره حذف واسطه‌ها در نظام توزیع برای افزایش سهم عوامل اصلی تولید از درآمدها	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت جهاد کشاورزی	سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
فناوری	ارتقای فناوری	رفع موانع رشد شرکت‌های دانش بنیان دارای فناوری متوسط مقیاس ایجاد نهادها یا پلتفرم‌های همجوشی فناوری بین شرکت‌های ایرانی و خارجی در حوزه فناوری‌های پیشرفته و نوظهور ایجاد نظام حمایت از به‌کارگیری فناوری‌های پیشرفته آموزش و ارتقای سطح دانش و مهارت سرمایه انسانی در حوزه فناوری‌های نوظهور ایجاد مناطق تخصصی جذب سرمایه انسانی هوشمند و استعدادهای داخلی و جهانی در اتصال به شبکه جهانی فناوری	معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، نفت، نیرو سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد